

ANALIZY-PROGNOZY FINANSOWE

Niezbędnik analityka

≡ Menu

Analiza struktury majątkowo-kapitałowej

„Kapitał nie może być dłużej związany czasowo z danym składnikiem majątku, aniżeli wynosi okres pozostawania tego kapitału w przedsiębiorstwie..”

Złota zasada finansowania

Indywidualna analiza **struktury aktywów** i **struktury pasywów** bilansu nie wystarcza, by poprawnie ocenić kondycję finansową danego przedsiębiorstwa. Rzeczywisty obraz tego stanu można uzyskać dopiero na podstawie oceny wzajemnego związku pomiędzy kapitałami (**pasywami**), a odpowiadającymi im środkami majątkowymi (**aktywami**). Prawidłowy układ bilansu polega na takim powiązaniu aktywów z pasywami, by płynność (terminowość) środków w aktywach odpowiadała terminowości kapitałów w pasywach. Wynika z tego, że termin użytkowania kapitałów powinien być równy terminowi związania kapitałów. W myśl złotej zasady finansowania kapitał nie może być dłużej związany czasowo z danym składnikiem majątku, aniżeli wynosi okres pozostawania tego kapitału w przedsiębiorstwie [12]. Relacje pomiędzy majątkiem i kapitałem przedsiębiorstwa rozpatruje się więc z uwzględnieniem kryterium czasu i własności. Kierując się kryterium czasu stwierdza się, że powinna występować określona relacja pomiędzy majątkiem związanym z przedsiębiorstwem długoterminowo, a kapitałem długoterminowym. oraz pomiędzy majątkiem związanym krótkoterminowo, a kapitałem krótkoterminowym. Generalnie, wychodzi się z założenia, że „krótkim” pieniądzem nie mogą być finansowane „długie” składniki majątkowe [13]. Stosownie do często spotykanych poglądów, iż prawidłowe podstawy finansowe przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej wyrażają się w pełnym pokryciu majątku nieruchomego – trwałego przez kapitały własne, co odzwierciedla niezależność finansową przedsiębiorstwa. To osiągnięcie takiego układu w źródłach finansowania majątku trwałego jest w wielu przypadkach niemożliwe. Jednakże, za niedopuszczalne uznaje się zabiegi, finansowe polegające na pokrywaniu zobowiązań inwestycyjnych z kredytów krótkoterminowych. Wychodząc z założeń złotej reguły bilansowej, można stwierdzić, że im większy jest udział **majątku trwałego** w łącznej wartości majątku przedsiębiorstwa, tym większe jest ryzyko finansowe i dlatego też **kapitał własny** powinien być równy lub nawet większy od wartości majątku trwałego [14].

Pierwszą grupę stanowią wskaźniki informujące poziomie (stopniu) utrzymania zdolności płatniczej, czyli zdolności kapitałowej przedsiębiorstwa do finansowania posiadanego majątku oraz zabezpieczeniu majątkowym bieżących zobowiązań. Jak pisze L. Kopczyńska: Majątek zaangażowany w przedsiębiorstwie może być finansowany z różnych źródeł. Istotne jest, aby struktura kapitałów była dostosowana do struktury majątku [1]. Wskaźniki te odgrywają kluczową rolę wśród wskaźników informujących o kondycji majątkowo – kapitałowej przedsiębiorstwa, niezależnie od branży, w której przedsiębiorstwo działa. Wszystkie odstępstwa od przyjętych norm i wskazań nie skazują przedsiębiorstwa od razu na bankructwo, lecz mogą być konsekwencją przyjętej polityki finansowania majątku. Oznacza to nic innego, jak przesuwanie granicy bezpieczeństwa finansowego w jedną, bądź w drugą stronę. Wyższe poziomy bezpieczeństwa, oznaczają droższe finansowanie, niższe odwrotnie. Optymalnym rozwiązaniem dla

przedsiębiorstwa jest utrzymywanie majątku trwałego na maksymalnie niskim poziomie, co oznacza w następstwie, utrzymywanie kapitału stałego, niezbędnego do bezpiecznego finansowania tegoż majątku na maksymalnie niskim poziomie.

Trzy stopnie utrzymania zdolności płatniczej

1.1. Wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej III:

$$\frac{\text{kapitał stały}}{\text{aktywa stałe}} \geq 100\%$$

Pierwszym wskaźnikiem informującym o zachowaniu tak zwanej złotej reguły finansowej jest wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej III (trzeciego stopnia). Przedstawia on relację kapitału związanego z przedsiębiorstwem w długim terminie – **kapitału stałego** do długookresowego majątku – **aktywów stałych**, czyli majątku również związanego z przedsiębiorstwem w długim okresie. Zgodnie ze złotą regułą finansową „kapitał nie może być związany z danym składnikiem majątku dłużej aniżeli wynosi okres pozostawania tego kapitału w przedsiębiorstwie [2]. Wartość pierwszego wskaźnika utrzymania zdolności płatniczej powinna przekraczać 100%, co oznacza, że majątek związany z przedsiębiorstwem w długim okresie jest w pełni zaspokojony kapitałem długoterminowym (stałym). Relacja ta jest naturalną konsekwencją bezpiecznego finansowania majątku długookresowego (stałego). Wynikiem powstałej różnicy pomiędzy kapitałem stałym i majątkiem stałym jest kapitałowe ujęcie kapitału obrotowego netto, lub inaczej kapitału pracującego, który stanowi kapitałowe zaplecze bieżącej działalności przedsiębiorstwa. Więcej informacji na temat **kapitału obrotowego netto**, jego wysokości, zapotrzebowania i wpływu na zabezpieczenie płynności finansowej zostało opisane się zakładce **Płynność finansowa**.

1.2. Wskaźnik zastosowania pasywów bieżących 1:

$$\frac{\text{pasywa bieżące}}{\text{aktywa bieżące}} \leq 100\%$$

Wskaźnik ten jest naturalnym uzupełnieniem wskaźnika 1.1. i informuje o wysokości pokrycia majątku krótkookresowego (bieżącego) przez pasywa bieżące. Wysokość tego wskaźnika nie powinna przekraczać 100%. Co oznacza, że część majątku zaangażowana w bieżącą działalność przedsiębiorstwa, winna być finansowana przez kapitał długoterminowy (stały). Ta część kapitału długoterminowego (stałego) zaangażowana w finansowanie działalności bieżącej zwana jest **kapitałem obrotowym netto**, lub kapitałem pracującym, o którym więcej informacji jest w zakładce **Płynność finansowa**. Jeżeli powyższe relacje będą zachowane w przedsiębiorstwie, wówczas utrzyma ono zdolność płatniczą [3].

Schemat 2. Skrócony bilans analityczny

Źródło: M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2004, s. 77.

2.1. Wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej II:

$$\frac{\text{kapitał stały}}{\text{aktywa trwałe}} \geq 100\%$$

Drugim wskaźnikiem z tej grupy jest wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej II (drugiego stopnia). Ze względu na to, iż niekiedy łatwiej jest pozyskać kapitał obcy, aniżeli kapitał własny wskaźnik ten zwany jest również wskaźnikiem złotej reguły bankowej. Zgodnie z którą, majątek trwały winien być finansowany kapitałem stałym, a majątek obrotowy winien być finansowany częściowo z kapitałów krótkoterminowych, a częściowo z kapitałów stałych. Jeżeli wartość tego wskaźnika przekracza 100%, oznacza to, że całość majątku trwałego finansowana jest przez kapitał stały, co świadczy o stabilizacji w finansowaniu tego majątku.

2.2. Wskaźnik zastosowania pasywów bieżących 2:

$$\frac{\text{pasywa bieżące}}{\text{aktywa obrotowe}} \leq 100\%$$

Wskaźnik zastosowania pasywów bieżących jest naturalnym uzupełnieniem wskaźnika 2.1. i informuje o stopniu pokrycia aktywów obrotowych przez pasywa bieżące. Jeżeli wysokość tego wskaźnika nie przekracza 100%, oznacza to, że w danym przedsiębiorstwie część aktywów obrotowych finansowana jest przez kapitał stały. Oznacza to, że w przedsiębiorstwie tym występuje kapitał obrotowy netto będący naturalnym buforem utrzymania zdolności płatniczej.

3.1. Wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej I:

$$\frac{\text{kapitał własny}}{\text{aktywa trwałe}} \geq 100\%$$

Trzecim wskaźnikiem z tej grupy jest wskaźnik utrzymania zdolności płatniczej I (pierwszego stopnia), zwany również wskaźnikiem złotej reguły bilansowej. Jest on zastrzoną wersją wskaźników nr 1.1. i 2.1. W liczniku tego wskaźnika występuje wyłącznie kapitał własny, a mianownik jest tylko majątkiem trwałym. Czyli, kapitał długoterminowy (stały) został ograniczony wyłącznie do kapitałów własnych, a długookresowy majątek został tylko majątkiem trwałym. Z tego względu, że majątek trwały na długo pozostaje w przedsiębiorstwie, obciążony jest dużym ryzykiem, powinien być finansowany kapitałem własnym [4]. Oznacza to, że wartość majątku trwałego nie powinna być wyższa od wartości kapitałów własnych. Wskaźnik ten stawia przed przedsiębiorstwami najwyższe wymagania zabezpieczenia finansowania majątku.

3.2. Wskaźnik zastosowania kapitałów obcych:

$$\frac{\text{kapitał obcy}}{\text{aktywa obrotowe}} \leq 100\%$$

Wskaźnik zastosowania kapitałów obcych w relacji do aktywów obrotowych jest dopełnieniem wskaźnika nr 3.1. i informuje o poziomie, w jakim kapitały obce zaspokajają aktywa obrotowe. Wysokość tego wskaźnika nie powinna przekraczać 100%, co oznacza, że część aktywów obrotowych jest finansowana przez własny.

Drugą grupę wskaźników struktury stanowią wskaźniki informujące o relacjach majątkowo – kapitałowych i konsekwencjach ich przesunięć. Wyższy udział kapitałów własnych w strukturze kapitałów ogółem informuje o zachowaniu wyższego bezpieczeństwa w finansowaniu majątku przedsiębiorstwa, choć jednocześnie droższego. Granice bezpieczeństwa i określone wymagania udziału kapitałów własnych zostały przedstawione w pierwszej grupie wskaźników. W związku z czym, jeżeli szukać wzorców, to należy odnieść się do wskaźników z pierwszej grupy. Wskaźniki tej grupy pełnią rolę wyłącznie informacyjno-porównawczą i uzupełniającą.

4. Wskaźnik finansowania majątku kapitałem własnym:

$$\frac{\text{kapitał własny}}{\text{aktywa razem}} \times 100$$

Pierwszy wskaźnik tej grupy informuje o wysokości udziału kapitału własnego w relacji do aktywów razem. O ile udział kapitału własnego w relacji do majątku trwałego został określony, to już w relacji do aktywów razem, nie. Oznacza to tylko tyle, że im wyższy jest udział kapitału własnego w relacji do aktywów razem, tym wyższy jest poziom bezpieczeństwa, choć rozpatrując ten problem od strony skuteczności i efektywności zarządzania nie oznacza to, że lepiej.

5. Mnożnik kapitału własnego CM:

$$\frac{\text{aktywa razem}}{\text{kapitał własny}}$$

Wskaźnik ten zwany jest również mnożnikiem kapitałowym (z ang.: **C**apital **M**ultiplier), wyraża relację aktywów ogółem do kapitału własnego i informuje o polityce finansowej przedsiębiorstwa, a także o skłonności do ryzyka finansowego. Wskaźnik ten jest odwrotnością wskaźnika skali

finansowania majątku przez kapitał własny. Wartość mnożnika kapitału własnego wynosząca 1 oznacza, że przedsiębiorstwo finansuje się wyłącznie kapitałem własnym. Każda wartość powyżej 1 pokazuje, że przedsiębiorstwo wykorzystuje zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w finansowaniu swojej działalności. Należy zauważyć, że w zastosowaniu tym kapitałem obcym są wszystkie pasywa, które nie są kapitałem własnym, co oznacza, że mnożnik kapitału własnego nie jest pojęciem tożsamym z „**dźwignią finansową**” [10].

Ostatnie dwa wskaźniki, Ogólnej sytuacji majątkowej informują zgodnie z ich nazwą, o ogólnej sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa. Wyższa wartość tych wskaźników oznacza bezpieczniejszą sytuację kapitałowo-majątkową przedsiębiorstwa. Oczekiwany jest lekki trend wzrostowy tych wskaźników.

6. Wskaźnik ogólnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa I:

$$\frac{\text{kapitał własny} : \text{kapitał obcy}}{\text{aktywa trwałe} : \text{aktywa obrotowe}} \times 100$$

7. Wskaźnik ogólnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa II:

$$\frac{\text{kapitał własny} : \text{aktywa trwałe}}{\text{kapitał obcy} : \text{aktywa obrotowe}} \times 100$$

Przedstawiony zespół wskaźników oceny struktury majątkowej, kapitałowej i majątkowo – kapitałowej, tylko w sposób ogólny pokazuje zmiany w majątku przedsiębiorstwa i źródłach jego finansowania. Jednakże, z punktu widzenia potrzeb decyzyjnych ocena ta powinna być rozszerzona o szereg dodatkowych wskaźników dotyczących **płynności finansowej**, **zadłużenia**, **rentowności** itp. [8], które zostały zaprezentowane w dalszej części witryny: Analizy – Prognozy Finansowe.

[Pobierz pdf](#)

Bibliografia

- [1], [2], [3], [4] Praca zbiorowa pod redakcją M. Walczaka, *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Difin Warszawa 2003, s. 316 – 317.
- [8] Zob. M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN Warszawa 2004, s. 91.
- [10] Zob. B. Pomykalska, P. Pomykalski, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, PWN Warszawa 2007, s. 89 – 90.
- [11] Zob. *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, praca zbiorowa pod red. M. Walczaka, Difin, Warszawa 2003, s. 314 – 316.
- [12] Zob. *Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa*, L. Bednarski, R. Borowiecki, J. Duraj, E. Kurtys, T. Waśniewski, B. Wersty, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2003, s. 105.
- [13] Zob. W. Gabrusewicz, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa – Teoria i zastosowanie*, PWE, Warszawa 2014, s. 160 – 161.

[14] Zob. *Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa*, L. Bednarski, R. Borowiecki, J. Duraj, E. Kurtys, T. Waśniewski, B. Wersty, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2003, s. 105.

Zobacz również

[Analiza wskaźnikowa](#) • [Płynności finansowej](#) • [Płynności Dynamicznej](#) • [Zadłużenia](#) • [Sprawności działania](#) • [Pracy](#) • [Rentowności](#) • [Ryzyka](#) • [Rynku](#) • [Uzupełnienie](#)
[Analiza sprawozdań](#) • [Bilans](#) • [RZiS w. por.](#) • [RZiS w. kal.](#) • [RPP](#) • [ZZwKW](#)
[Prognoza sprawozdań](#) • [Aktywa bilansu](#) • [Pasywa bilansu](#) • [Rachunek zysków i strat](#)
[Optymalizacja finansowa](#) • [Rachunku zysków i strat](#) • [Struktury aktywów](#) • [Struktury pasywów](#)
[Wycena przedsiębiorstwa](#) • [DCF](#) • [APV](#) • [EVA](#)
[Inwestycje](#) • [Rzeczowe](#) • [Finansowe](#) • [WACC](#) • [CAPM](#)
[Analiza Piramidalna](#) • [Model Du Ponta](#) • [Dyskryminacyjna](#) • [System wczesnego ostrzegania](#) • [Wzorcowe układy nierówności wskaźników](#)

Witryna: Analizy – Prognozy Finansowe wykorzystuje pliki cookies (pol.: ciasteczka). Korzystając ze stron internetowych witryny: Analizy – Prognozy Finansowe wyrażasz zgodę na wykorzystanie plików cookies w celu zapewnienia Ci wygody podczas przeglądania zawartości witryny. Dowiedz się więcej na temat polityki cookies ...>>

[Regulamin](#) [Realizacja](#) [Cookies](#) [O mnie](#) [Cennik](#) [Kontakt](#)

Copyright 2018 by Paweł Grad